МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника Навчально-науковий Інститут мистецтв
Кафедра сценічного мистецтва і хореографії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВОКАЛЬНА МАЙСТЕРНІСТЬ АКТОРА»

Рівень вищої освіти – магістр
Освітньо-професійна програма «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно»
Спеціальність В6 «Перформативні мистецтва»
Спеціалізація В6.01 «Сценічне мистецтво»
Галузь знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»

м. Івано-Франківськ – 2026

Робоча програма навчальної дисципліни «Вокальна майстерність актора» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки», спеціальності В6 «Перформативні мистецтва», спеціалізації В6.01 «Сценічне мистецтво» за освітньо-професійною програмою «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно».

Розробник: доцент **Молодій О. Р.**

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми Кукуруза Н. В.

Схвалено на засіданні кафедри сценічного мистецтва і

хореографії протокол № 01 від 26 серпня 2026 року

Завідувач кафедри Кукуруза Н. В.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради навчально-наукового інституту

мистецтв протокол №01 від 28 серпня 2026 року

Голова науково-методичної ради Макогін Г.В.

Затверджено

Директор / декан Федорак В.В.

31 серпня 2026 року

1. Загальна інформація	
Назва навчальної дисципліни	Вокальна майстерність актора
ПІБ	Молодій Ольга Романівна
Контактний телефон викладача	+380503386878
E-mail викладача	olga.molodij@cnu.edu.ua
Форма навчання	денна
Статус навчальної дисципліни	вибіркова
Обсяг навчальної дисципліни	3 кредити ECTS, 90 годин
Курс (рік навчання)	II
Семестр	I
Форма підсумкового контролю	залік
Мова навчання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Графік консультацій	Очні консультації згідно з графіком

2. Передумови вивчення навчальної дисципліни
ОПП допускає вступ на основі ступеня бакалавра, магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста будь-якої спеціальності, тому вхідна вокальна підготовка здобувачів може різнитися. Відповідно, для здобувачів, які мали вокальну підготовку на першому рівні (наприклад, курс «Сценічний спів»), вона є базою курсу і не повторюється. Здобувачі з інших спеціальностей на початку курсу проходять діагностику голосу (тема 1) і разом із викладачем складають індивідуальний план вирівнювання базових вокально-технічних навичок, який виконується в межах самостійної роботи й не зменшує обсягу основного змісту. Використовуються також знання з дисциплін ОПП «Майстерність актора» (ОК 7) та «Мистецтво художнього слова» (ОК 8).

3. Анотація до навчальної дисципліни
Курс «Вокальна майстерність актора» є однією з вибіркових навчальних дисциплін спеціальності В6 Перформативні мистецтва, спеціалізації В6.01 Сценічне мистецтво (вивчається у 3 семестрі). Дисципліна спрямована на формування професійної вокально-сценічної компетентності актора як універсального виконавця драматичного, музичного та пластичного театру. На магістерському рівні курс не повторює основ вокальної техніки (їх вирівнювання для здобувачів з іншою вхідною підготовкою здійснюється індивідуально), а розвиває самостійну вокальну майстерність актора: розширені техніки та мікрофонну роботу, вокальну драматургію вистави, жанрово-стильову палітру сучасного театру, авторську інтерпретацію музичного матеріалу. Здобувач самостійно діагностує власний голос, планує вокальне навантаження, обирає й обґрунтовує репертуар, працює в складі творчої групи та виконує дослідницьке завдання (порівняльний аналіз

методик або інтерпретацій). Особливу увагу приділено виконавській майстерності, артистизму, сценічній поведінці та психологічним особливостям процесу співу.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Вокальна майстерність актора» полягає у розвитку самостійної вокально-виконавської майстерності магістра-актора: опануванні розширених вокальних технік, формуванні авторської інтерпретації музичного матеріалу та їх інтеграції в акторську дію драматичного театру і кіно як складні сценічні твори.

Цілі курсу:

- опанування розширених вокальних технік і мікрофонної роботи в умовах сценічного навантаження;
- вміння органічно поєднувати вокал, мовлення, рух та емоційну дію в складній сценічній дії;
- розвиток жанрово-стильової гнучкості та здатності перемикатися між вокальними манерами;
- формування авторської інтерпретації музичного матеріалу та вміння її обґрунтовувати;
- розвиток навичок самодіагностики, автономного планування вокальної роботи та самооцінки;
- формування дослідницького підходу до вокальної практики (порівняльний аналіз методик та інтерпретацій);
- досвід координації творчої групи над спільним вокально-сценічним номером.

5. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв’язувати складні мистецькі задачі у процесі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК7. Здатність ефективно працювати як у складі творчих і фахових колективів – беручи на себе різні ролі, зокрема лідерську, – так і самостійно планувати й реалізовувати завдання з повною відповідальністю за їх результат.

ЗК8. Здатність до повноцінної взаємодії з представниками різних культур, мов і фахових спільнот; усвідомлення культурного розмаїття як ресурсу для художньої творчості та наукового діалогу.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК)

ФК2. Здатність на поглибленому рівні застосовувати і творчо синтезувати специфічну систему виражальних засобів сценічного мистецтва – пластичних, звукових, акторських, монтажно-композиційних, сценарно-драматургічних – при самостійному створенні та художньому осмисленні складних сценічних творів.

ФК4. Здатність брати на себе відповідальність за організацію та координацію роботи творчої групи в процесі підготовки і випуску сценічного твору: розподіляти задачі, узгоджувати художні рішення і забезпечувати якість спільного продукту.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 05. Демонструвати поглиблену техніку сценічного виконавства – внутрішню і зовнішню – та самостійно втілювати складні художні образи, використовуючи весь арсенал виражальних засобів акторської і сценічної мови.

ПРН 06. Самостійно відбирати, аналізувати та інтерпретувати драматургічний і сценічний матеріал; обирати концептуально обґрунтовані художні засоби для реалізації задуму з урахуванням жанрового, стильового та культурного контексту.

ПРН 08. Інтерпретувати явища і твори сценічного мистецтва в широкому соціокультурному, естетичному та мистецько-історичному контексті; зіставляти авторські концепції з тенденціями розвитку суміжних мистецтв – літератури, музики, образотворчого мистецтва, кіно.

Результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати:

- сучасні підходи та методики вокальної підготовки актора, вокальну музичну термінологію;
- розширені вокальні техніки (регістрові переходи, мікст, тембральна й динамічна палітра, мікрофонна техніка) та умови їх безпечного застосування;
- жанрово-стильові особливості співу в сучасному театрі та культурні традиції вокальних манер;
- засади вокальної драматургії вистави, функції музичного номера в сценічному творі;
- принципи планування вокального навантаження, профілактики перевантажень і відновлення голосу.

вміти:

- самостійно діагностувати стан і можливості власного голосу, визначати вокальні завдання та планувати роботу над ними;
- володіти розширеними прийомами сценічного голосоутворення та мікрофонною технікою;
- інтегрувати вокал у драматичну дію, поєднувати спів, мовлення та пластику;
- перемикатися між вокальними манерами та жанрами в межах однієї ролі;
- аналізувати вокальну партитуру ролі й вистави, створювати та обґрунтовувати авторську інтерпретацію музичного матеріалу;
- обирати й обґрунтовувати репертуар, формувати та публічно представляти концепцію творчого показу;
- координувати роботу творчої групи над спільним вокально-сценічним номером;
- критично оцінювати й порівнювати виконавські інтерпретації та вокальні методики, презентувати результати власного аналізу;
- зберігати голосове здоров’я в умовах сценічного навантаження.

6. Організація навчання

Вид заняття	**денна форма**	**заочна форма**
Лекції	10	—
практичні заняття / семінарські заняття	20	—
лабораторні заняття		—
самостійна робота	60	—

Тематичний план (денна форма навчання)					
Тема	**лекції**	**практ. / сем.**	**лаб.**	**самост. робота**	**разом**
Тема 1. Вокальна майстерність актора магістерського рівня: від виконавської практики до авторської вокальної концепції. Діагностика голосу, індивідуальна вокальна методика, постановка завдань і планування роботи на семестр.	2			6	8
Тема 2. Розширені вокальні техніки в акторській практиці: регістрові переходи та мікст, динамічна й тембральна палітра голосу, мікрофонна техніка та робота зі звукопідсиленням.	2	2		6	10
Тема 3. Голос і тіло: спів у русі та пластиці, перехід між мовленням, речитативом і співом, ритмічна точність і фразування в складній сценічній дії.		2		6	8
Тема 4. Акапельна та ансамблева фактура: інтонаційна чистота в умовах багатоголосся, розподіл ролей і координація роботи творчої групи над вокальним номером.		2		6	8
Тема 5. Вокальна драматургія вистави: пісня, зонг, музичний номер як елемент драматургії; наскрізна дія, надзавдання та внутрішня дія в музичному номері; вокальна партитура вистави.	2			6	8
Тема 6. Жанрово-стильова палітра сучасного театру: народний спів, академічна манера, мюзикл, зонг і кабаре, spoken singing, сучасна драматична пісня. Культурні традиції вокальних манер; перемикання манер у межах однієї ролі.	2	4		6	12
Тема 7. Авторська інтерпретація музичного тексту: фразування, інтонаційний малюнок, вибір виражальних засобів відповідно до задуму; співвіднесення власної інтерпретації з виконавською традицією.		4		6	10
Тема 8. Голосове здоров’я й автономна вокальна практика: самостійне планування навантаження, профілактика перевантажень, відновлення; вокальний щоденник, самооцінка та корекція роботи.	2			6	8
Тема 9. Сценічне хвилювання і вокал. Пісня як монолог, робота з паузою. Добір і обґрунтування репертуару для показу, формування програми.		2		6	8

Тема 10. Творчий показ як авторський проєкт: концепція програми, аналіз вокальної партитури ролі, вокальна імпровізація, спільний вокально-сценічний номер у складі творчої групи, публічна презентація та захист концепції.		4		6	10
Разом	**10**	**20**		**60**	**90**

Поточний контроль			
Тема заняття	**Форми та методи оцінювання**	**ПРН**	**Рівень**
Тема 2. Розширені вокальні техніки в акторській практиці.	Засвоєння практичних вмінь і навичок	ПРН 05	A–F (100–1)
Тема 3. Голос і тіло.	Засвоєння практичних вмінь і навичок	ПРН 05	A–F (100–1)
Тема 4. Акапельна та ансамблева фактура.	Засвоєння практичних вмінь і навичок	ПРН 05	A–F (100–1)
Тема 6. Жанрово-стильова палітра сучасного театру.	Засвоєння практичних вмінь і навичок	ПРН 05, ПРН 06, ПРН 08	A–F (100–1)
Тема 7. Авторська інтерпретація музичного тексту.	Засвоєння практичних вмінь і навичок	ПРН 05, ПРН 06, ПРН 08	A–F (100–1)
Тема 9. Сценічне хвилювання і вокал.	Засвоєння практичних вмінь і навичок	ПРН 05, ПРН 06	A–F (100–1)
Тема 10. Творчий показ як авторський проєкт.	Засвоєння практичних вмінь і навичок	ПРН 05, ПРН 06, ПРН 08	A–F (100–1)

Самостійна робота			
Тематика самостійних робіт	**Форми та методи оцінювання**	**ПРН**	**Рівень**
Тема 1. Діагностика голосу (діапазон, тесситура, тембр, атака звуку), складання вокального паспорта та індивідуальної методики й плану роботи на семестр (для здобувачів з іншою вхідною підготовкою – з планом вирівнювання базових навичок); анотований огляд 2–3 джерел із вокальної підготовки акторів.	Перевірка плану та анотованого огляду; співбесіда	ПРН 05	A–F (100–1)

Тема 2. Опрацювання розширених технік (регістрові переходи, мікст, мікрофонна техніка) з аудіо- та відеофіксацією й порівняльним аналізом власних записів.	Практичний показ	ПРН 05	A–F (100–1)
Тема 3. Вправи на спів у русі та пластиці; підготовка сцени з переходом мовлення – речитатив – спів; відеофіксація та самоаналіз.	Практичний показ	ПРН 05	A–F (100–1)
Тема 4. Підготовка партії в акапельній або ансамблевій фактурі; розучування з партнерами, розподіл ролей у групі.	Практичний показ	ПРН 05	A–F (100–1)
Тема 5. Письмовий аналіз вокальної драматургії обраної вистави: функція музичних номерів, наскрізна дія, надзавдання.	Письмовий аналіз; усне опитування	ПРН 06, ПРН 08	A–F (100–1)
Тема 6. Порівняльний аналіз виконання одного твору в різних манерах і виконавських інтерпретаціях; підготовка фрагментів у двох манерах.	Практичний показ; усне опитування	ПРН 05, ПРН 08	A–F (100–1)
Тема 7. Авторська інтерпретація музичного тексту: партитура фразування, обґрунтування вибору виражальних засобів; показ.	Практичний показ; усне обґрунтування	ПРН 05, ПРН 06	A–F (100–1)
Тема 8. Складання та ведення індивідуального плану вокального навантаження й вокального щоденника; корекція роботи за результатами самооцінки.	Перевірка вокального щоденника	ПРН 05	A–F (100–1)
Тема 9. Обґрунтований добір репертуару для показу; робота над номером «пісня як монолог» з паузою; прогін перед групою з обговоренням.	Практичний показ	ПРН 05, ПРН 06	A–F (100–1)
Тема 10. Підготовка програми творчого показу: концептуальна записка до програми (1 сторінка), вокальна партитура ролі; підготовка спільного вокально-сценічного номера у складі творчої групи.	Письмова записка; практичний показ	ПРН 06, ПРН 08	A–F (100–1)

Індивідуальні завдання			
Тематика індивідуальних завдань	**Форми та методи оцінювання**	**ПРН**	**Рівень**
Авторська сольна програма (2–3 твори різних стилістичних манер) з обґрунтуванням репертуару та інтерпретації для творчого показу.	Практичний показ; захист концепції програми	ПРН 05, ПРН 06, ПРН 08	A–F (100–1)

Дослідницьке завдання: порівняльний аналіз вокальних методик або виконавських інтерпретацій за темою, погодженою з викладачем (письмова робота або тези обсягом 3–5 сторінок) та усна презентація на занятті.	Письмова робота; усна презентація	ПРН 06, ПРН 08	A–F (100–1)
Самоаналіз динаміки власного голосу за результатами аудіо- та відеофіксації занять протягом семестру.	Перевірка вокального щоденника; співбесіда	ПРН 05	A–F (100–1)

Індивідуальні завдання виконуються протягом семестру та оцінюються в межах балів, визначених для практичних занять і самостійної роботи.

Відповідність тем дисципліни програмним компетентностям і результатам навчання

Тема	ЗК7	ЗК8	ФК2	ФК4	ПРН 05	ПРН 06	ПРН 08
Тема 1	+		+		+		
Тема 2			+		+		
Тема 3	+		+		+		
Тема 4	+		+	+	+		
Тема 5			+			+	+
Тема 6		+	+		+	+	+
Тема 7			+		+	+	+
Тема 8	+				+		
Тема 9	+		+		+	+	
Тема 10	+	+	+	+	+	+	+

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Форма підсумкового контролю: залік (творчий показ)

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання результатів навчання успішності здобувачів вищої освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. Оцінювання здійснюється на основі накопичувальної системи за 100-бальною шкалою; мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50.

Умовою допуску до заліку є виконання програми практичних занять і завдань самостійної роботи.

Вага оцінювання форм поточного контролю	лекції	
	практичні / семінарські	35
	лабораторні	
	індивідуальне завдання	
	контрольна робота	
	самостійна робота	15
Вага оцінювання форми підсумкового контролю	залік (творчий показ)	50
Разом		**100**

Критерії оцінювання творчого показу (залік, максимум 50 балів)	
Критерій	**Бали**
Вокально-технічна майстерність (дихання, опора, звукоутворення, звуковедення, робота з регістрами)	10
Інтонаційна чистота, ритмічна точність, культура фразування, володіння розширеними техніками	10
Інтеграція вокалу в акторську дію: внутрішня дія, наскрізна лінія, робота з текстом і паузою	10
Авторська інтерпретація та концепція програми: обґрунтування репертуару, відповідність манери виконання жанру й стилю, художня переконливість	10
Сценічна поведінка, самоконтроль, публічна презентація результату й захист концепції; взаємодія в спільному номері	10
Разом	**50**

Шкала оцінювання	
Рівень	**Критерій**
A (90–100)	Здобувач вищої освіти демонструє глибокі системні знання навчального матеріалу, вільно володіє понятійним апаратом, здатний самостійно аналізувати, узагальнювати та застосовувати отримані знання у стандартних і нестандартних ситуаціях.
B (80–89)	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу, впевнено застосовує основні теоретичні положення та допускає незначні неточності.
C (70–79)	Здобувач вищої освіти загалом правильно відтворює навчальний матеріал, володіє основними знаннями та навичками, але допускає окремі помилки у застосуванні.
D (60–69)	Здобувач вищої освіти володіє базовими знаннями навчального матеріалу, відповіді є неповними, наявні суттєві неточності та труднощі у практичному застосуванні.

E (50–59)	Здобувач вищої освіти демонструє мінімально достатній рівень знань, відтворює лише окремі положення навчального матеріалу та допускає значну кількість помилок.
FX (26–49)	Здобувач вищої освіти не засвоїв значну частину навчального матеріалу, допускає грубі помилки, але має можливість повторного складання підсумкового контролю.
F (1–25)	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, не здатний виконати основні завдання дисципліни та потребує повторного вивчення курсу.

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія зі здобувачами ґрунтуються на принципах академічної доброчесності відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність» від 18 грудня 2025 року № 4742-IX, що набрав чинності 31 липня 2026 року (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20), та чинних нормативних документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника: Кодекс академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://surl.li/ctufpk); Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://surl.li/kvweic); Положення про систему забезпечення академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://surl.li/pxfcef); Положення про порядок розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, застосування заходів реагування та оскарження Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://surl.li/vzzmem); Процедура забезпечення дотримання академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://surl.li/kipjui).

Використання штучного інтелекту. Письмові роботи з дисципліни (анотований огляд джерел, концептуальна записка до програми, дослідницьке завдання) виконуються здобувачем самостійно. У разі використання змісту, згенерованого засобами штучного інтелекту, здобувач зазначає це із вказівкою методології генерації та/або посиланням на комп'ютерну програму відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність». Недобросовісне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом, академічний плагіат, фабрикація й фальсифікація є порушеннями академічної доброчесності та тягнуть за собою відповідальність, передбачену законодавством і внутрішніми документами університету.

Відвідування занять. Організація освітнього процесу та контроль знань здобувачів здійснюються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу (http://surl.li/rokxqk) і Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти (https://surl.lt/uinnsy). Відпрацювання пропущених занять здійснюється за індивідуальним графіком, погодженим із завідувачем кафедри та викладачем.

Голосова безпека. Заняття проводяться з дотриманням вимог голосової гігієни. У разі нездужання, що впливає на голосовий апарат, здобувач вищої освіти повідомляє про це викладача, який адаптує навантаження та форму виконання практичних завдань.

Неформальна освіта. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (https://surli.cc/caszlv).

9. Рекомендована література

Основна література

1. Борисенко Н., Роговська Є. (2025) Впровадження сучасних вокальних технік у процесі підготовки майбутніх акторів. Fine Art and Culture Studies. URL: https://www.researchgate.net/publication/393620076_VPROVADZENNA_SUCASNIH_VOKALNIH_TEHNIK_U_PROCESI_PIDGOTOVKI_MAJBUTNIH_AKTORIV
2. Жишкович, Мирослава Андріївна. Методика викладання спеціальних дисциплін: Академічний спів: навчальний посібник. Львів: «Растр-7», 2024, 122 с., ілюстр.
3. Нагорний М. (2024) Роль вокального виховання в освітньо-професійній підготовці акторів театру. Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. Музичне мистецтво. № 34. С. 254–258.
4. Підгаєцька І. В., Мацієвська Л. В., Поліщук В. І. (2026) Вокал як інструмент акторського перевтілення у музично-сценічному мистецтві. Fine Art and Culture Studies. № 1. С. 113–118.

Додаткова література

1. Антонюк В. Г. Постановка голосу : навч. посіб. для студентів вищих муз. навч. закладів. Київ : Українська ідея, 2000. 68 с.
2. Бень Г. Особливості співу акторів драми. Вісник Львів. ун-ту. Серія мист-во. 2012. Вип. 11. С. 111–116.
3. Голос людини та вокальна робота з ним : [монографія] / [Г. Є. Стасько, О. Д. Шуляр, М. Ю. Сливоцький, М. П. Стефанюк, О. Р. Молодій, М. В. Попелюк, І. І. Жеребецька]. Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2010. 336 с.
4. Гребенюк Н. Є. Вокально-виконавська творчість: психолого-педагогічний та мистецтвознавчий аспекти : монографія. Київ : НМАУ імені П. І. Чайковського, 1999. 269 с.
5. Кушка Я. С. Методика навчання співу : посіб. з основ вокальної майстерності. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. 288 с.
6. Овчаренко Н. Основи вокальної методики : науково-методичний посібник. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2006. 116 с.
7. Побережна Г. І. Загальна теорія музики : підручник. Київ : Вища школа, 2004. 303 с.
8. Словник музичних термінів / уклад. і автор передм. В. Тимків ; уклад. О. Подручна ; ред. В. Карпенко, Р. Дзундза, В. Таранюк. Київ : Вадим Карпенко, 2017. 311 с.
9. Смаглій Г. А. Теорія музики : підр. для навч. закл. освіти, культури і мистецтв. Харків : Ранок, 2013. 392 с.
10. Юцевич Ю. Є. Музика : словник-довідник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2003. 352 с.
11. Юцевич Ю. Є. Теорія і методика розвитку співацького голосу : навчально-методичний посібник для викладачів і студентів мистецьких навч. закладів, учителів шкіл різного типу. Київ : ІВМН, 1998. 160 с.

Викладач доц. Молодій О. Р.